

**Харківський національний технічний університет сільського
господарства імені Петра Василенка**

Навчально-науковий інститут технічного сервісу

Кафедра технологічних систем ремонтного виробництва ім. О.І. Сідашенка

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Системи технологій агротехсервісних підприємств»

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Системи технологій агротехсервісних підприємств» є вивчення теоретичних та практичних основ систем технологій агротехсервісних підприємств для забезпечення виробництва конкурентоспроможної продукції.

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	13 «Механічна інженерія»
Спеціальність	133 «Галузеве машинобудування»
Освітньо-професійна програма	Галузеве машинобудування
Період навчання	Рік підготовки - <u>3</u> й, семестр – <u>6</u> й
Обсяг курсу	3 кредити; 90 год, з них: лекції – <u>15</u> год, практичні заняття <u>30</u> год, самостійна робота – <u>45</u> год.
Форма підсумкового контролю	Залік
Викладачі:	д.т.н., професор Сайчук Олександр Васильович http://new.khntusg.com.ua/staff/sajchuk-oleksandr-vasilovich-2 к.е.н., доцент Колпаченко Надія Миколаївна http://new.khntusg.com.ua/staff/kolpachenko-nadija-mikolaivna-2

2. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни - є формування у здобувачів вищої освіти: фундаментальних знань і практичних навичок про принципи побудови та функціонування сучасних технологічних систем агротехсервісних підприємств; основних системних знань про умови забезпечення високих показників якості, точності, продуктивності та економічності функціонування агротехсервісних підприємств; підходів та загальної методології раціонального

проектування типових технологічних процесів сучасного машинобудівного виробництва в умовах забезпечення конкурентоспроможності продукції, енерго- і ресурсозбереження та екології.

Завдання дисципліни - отриманні усвідомленого уявлення про сучасну машинобудівну виробничу систему, її структуру, функції та перспективні можливості; мати уявлення про принципи побудови систем технологій агротехсервісних підприємств; отримати загальне уявлення про техніко-економічне оцінювання та вибір ефективних технологічних рішень на агротехсервісному підприємстві; розуміти основні принципи і методологічну основу проектування раціональних процесів виготовлення деталей машин та складання машин для створення прогресивних ресурсозберігаючих, безвідхідних, екологічно чистих агротехсервісних технологій; усвідомити різносторонні напрями підвищення конкурентоспроможності продукції; усвідомити і розуміти основні напрями розвитку високих технологій в машинобудуванні; отримати практичні навички щодо оцінки рівня конкретно існуючих технологій сучасного виробництва, уміти їх коректно сформулювати, а також запропонувати заходи вдосконалення.

Пререквізити дисципліни: базові знання з економіки, математики, інформатики, права.

Компетентності, які студент набере в результаті навчання:

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність засвоєння теоретичних основ і практичних навичок експлуатації технічного сервісу та ремонту сучасних машин і устаткування;
- здатність підвищувати ефективність виробництва та ресурсозбереження, розробляти і впроваджувати сучасні системи менеджменту;
- вміння поєднувати теорію і практику для розв'язування інженерних задач при проектуванні, виготовленні, випробуванні, експлуатації, технічному сервісі, ремонті та утилізації машин і устаткування;
- здатність визначати техніко-економічну ефективність типових систем та їхніх складників на основі застосування аналітичних методів;
- здатність розробляти та впроваджувати ефективні методи організації праці відповідно до вимог безпеки життєдіяльності та охорони праці, забезпечувати екологічну чистоту роботи підприємства;
- здатність використовувати знання на засадах комерційної та економічної діяльності.

Заплановані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- сутність технологічних систем агротехсервісних підприємств, їх структуру, функції, властивості, можливості, умови формування та розвитку;
- характерні особливості функціонування технологічних систем агротехсервісних підприємств;
- сутність фізичних явищ у процесах виготовлення деталей машин (виробів); сутність фізичного та математичного моделювання, оптимізації в технологічних системах агротехсервісних підприємств;
- структуру проектування технологічних процесів;
- умови досягнення високих показників якості, точності, продуктивності та економічності при виготовленні продукції;

- підходи до техніко-економічного обґрунтування оптимальних технологічних рішень по виготовленню конкурентоспроможної продукції; сутність технологічної підготовки машинобудівного виробництва;
  - проблемні питання розвитку технологічних систем агротехсервісних підприємств.
- вміти:**
- здійснювання планування та організацію виробництва сучасних конкурентоспроможних виробів на підставі технічного та технологічного оновлення, що забезпечується поєднанням економічних та технічних знань;
  - розробка технічних та технологічних заходів, для підвищення ефективності виробництва та продуктивності праці;
  - визначення перспективних напрямків технічного переозброєння виробництва та модернізацію підприємств з метою підвищення конкурентоспроможності на внутрішньому та зовнішньому ринках;
  - володіти термінологією, прийнятою в технології машинобудування, і вміти використовувати спеціальну літературу;
  - оцінювати типи машинобудівних виробництв;
  - оцінювати можливості сучасних технологічних систем агротехсервісних підприємств;
    - виконувати вибір оптимальних режимів обробки деталей машин;
  - виконувати економічну оцінку ефективності технологічних систем агротехсервісних підприємств.

Методи навчання: практичний, наочний, словесний.

Форми навчання: індивідуальні, групові, аудиторні, позааудиторні.

3. ЗМІСТ І СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів та тем	Кількість годин													
	денна форма						заочна форма							
	Загальний обсяг	аудиторних					Самостійна робота	Загальний обсяг	аудиторних					Самостійна робота
		усього	в тому числі			Самостійна робота			усього	в тому числі			Самостійна робота	
			лекції	лабораторні	практичні					лекції	лабораторні	практичні		
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13			
Змістовий модуль 1														
<i>Основи систем технологій агротехсервісних підприємств</i>														
Тема 1. Теоретичні аспекти дисципліни «Системи технологій агротехсервісних підприємств»	10	6	2		4	4	14	14	2		2	10		

Тема 2. Машинобудівний комплекс	10	6	2		4	4	14	14	2		2	10
Тема 3. Матеріали в машинобудуванні	16	10	2		8	6	14	14	2		2	10
Тема 4. Основи проектування технологічних процесів	16	10	2		8	6	10	10				10
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	<i>54</i>	<i>34</i>	<i>8</i>		<i>16</i>	<i>20</i>	<i>52</i>	<i>52</i>	<i>6</i>		<i>6</i>	<i>40</i>
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 2 <i>Ефективність застосування технологій</i>												
Тема 5. Техніко-технологічна база виробництва	8	3	1		2	5	8					8
Тема 6. Планування та створення ресурсозберігаючих технологій машинобудування	11	6	2		4	5	10					10
Тема 7. Техніко-економічне обґрунтування впровадження систем технологій	16	6	2		4	10	10					10
Тема 8. Перспективи розвитку технологічних процесів. Нові прогресивні технології. Нанотехнології	11	6	2		4	5	10					10
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	<i>46</i>	<i>21</i>	<i>7</i>		<i>14</i>	<i>25</i>	<i>38</i>					<i>38</i>
Всього годин	90	45	15		30	45	90		6		6	78

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		д/ф	з/ф
1	Системи господарства, технологічний розвиток, та їх закономірності	2	1
2	Пріоритетні напрямки технологічного розвитку та прогресивні види технології	2	1
3	Основи створення ресурсозберігаючих та безвідходних технологій. Визначення їх ефективності	2	1

4	Сучасні технологічні системи в аграрній сфері	2	1
5	Машинобудівний виріб як об'єкт виробництва	2	
6	Матеріали, що застосовуються в машинобудуванні	4	
7	Оцінка та вибір технологічних рішень	4	
8	Нанотехнології у матеріалознавстві та машинобудуванні, їх ефективність	2	
9	Проектування, планування, впровадження систем технологій	2	1
10	Техніко-економічне обґрунтування ефективності функціонування технологічних систем	4	1
11	Основи високих технологій та інноваційних технологій	2	
12	Економічна оцінка інноваційних технологій	2	
Разом		30	6

Теми для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		д/ф	з/ф
1	Загальна характеристика промисловості України	2	5
2	Галузева структура промисловості України	2	5
3	Класифікація підприємств в аграрній сфері України	2	5
4	Особливості промисловості України	2	5
5	Найбільш поширені технологічні процеси	2	5
6	Різновиди механічних і хімічних технологій	2	5
7	Сировинна база технологічних процесів (вода, повітря, корисні копалини)	2	5
8	Основи технології в галузі	2	5
9	Місце і роль технологій в ресурсозбереженні	2	5
10	Роль науки в розвитку технологічних систем	2	5
11	Якість продукції та її показники	2	5
12	Основи розробки технологічних процесів в галузі	2	5
13	Технологічна собівартість виготовлення виробів	2	6
14	Методи вибору найбільш раціонального технологічного процесу виготовлення виробів	2	6
15	Інноваційні технології в галузі	2	6
Разом		30	78

4. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ (розподіл балів за темами) *

Теми змістового модуля		Лекційне заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Експрес-опитування	Модульний контроль	Усього
Змістовий модуль 1	Тема 1	2	3	2	3		10
	Тема 2	2	3	2	3		10
	Тема 3	2	3	2	3		10
	Тема 4	2	3	2	3		10
	Підсумок					10	10
Змістовий модуль 2	Тема 5	2	3	2	3		10
	Тема 6	2	3	2	3		10
	Тема 7	2	3	2	3		10
	Тема 8	2	3	2	3		10
	Підсумок					10	10
Усього		16	24	16	24	20	100

* Примітка

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які відповідно до робочої програми дисципліни і включають лекційні та практичні заняття, самостійну роботу, експрес-опитування та підсумковий модульний контроль.

Бали за **лекційні заняття** нараховуються за умови відвідування занять студентами та наявності конспекту.

Практичні заняття полягають у опрацюванні практичних завдань, вирішенні завдань та їх своєчасному захисті.

Самостійна робота студента полягає у самостійному опрацюванні додаткового матеріалу, написанні рефератів, доповідей, виконанні індивідуальних завдань.

Експрес-опитування проводиться викладачем під час занять де оцінюється ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються; ступінь розуміння і засвоєння фактичного матеріалу; вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань; вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації, аналізу та робити висновки.

Модульний контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення підсумкового зрізу знань з змістового модулю, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, вміння формулювати своє ставлення до навчальної дисципліни тощо.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається з урахуванням балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою.

Студент вважається атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами поточного/підсумкового/семестрового контролю успішності дорівнює або перевищує 60 балів.

Шкала: національна та ECTS і критерії оцінювання до визначення рівня знань і навичок Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання:

«Відмінно» (90-100 балів) – студент виявляє всебічні системні і глибокі знання програмного матеріалу, вільно оперує матеріалом, чітко володіє понятійним апаратом, уміє аналізувати і робити висновки;

«Дуже добре» (82-89 бали) – студент виявляє широкий професійний кругозір, уміння логічно мислити, виявляє достатньо системне і глибоке знання програмного матеріалу, чітко володіє понятійним апаратом, проте у відповідях допускаються окремі неточності, які не змінюють суті питання.

«Добре»(74-81 бали) – студент виявляє достатньо глибоке знання програмного матеріалу, володіє понятійним апаратом, вміє аргументувати свої відповіді, проте у відповідях допускаються неточності, які впливають на чіткість.

«Задовільно»(64-73 бали) – студент виявляє не достатньо глибоке знання програмного матеріалу, в основному володіє основним понятійним апаратом, але допускає принципові помилки;

«Достатньо»(60-63 бали) – студент виявляє слабкі знання, у відповідях не точно формулює причинно-наслідкові зв'язки між явищами і процесами, оперування фактами відбувається на рівні запам'ятовування, допускаються значні помилки.

«Незадовільно» (35-59 бали) – студент виявляє значні прогалини в знаннях основного програмного матеріалу, у володінні окремими поняттями, не знає більшої частини фактичного матеріалу, не вміє встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між явищами і процесами, завчивши матеріал без його усвідомлення.

5. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу передбачає відповідальність викладача і студента; прозорість оцінювання; інформування та реалізація політики академічної доброчесності.

Порядок зарахування пропущених занять відбувається у формі усного опитування (при пропусценні лекції) та виконання індивідуального розрахункового завдання (при пропусценні практичного заняття). При цьому враховується причина пропуску занять: при

відсутності за поважної причини відпрацювання зараховується з коефіцієнтом 1,0, при відсутності поважної причини – 0,5.

6. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Гринева В. Н. Системи технологій. Учебное пособие / В. Н. Гринева, П. Д. Дудко и др. / Под ред. П. Д. Дудко, А. Г. Крюка. – Х. : Изд. ХГЭУ, 2003. – 292 с.
2. Економіка підприємства: навчальний посіб. для студентів закл. вищ. освіти / Н.М. Колпаченко, Ю.А. Сайчук, В.К. Аветісян та ін. – Харків: Діса плюс, 2019. – 277 с.
3. Захаров В. П. Лазерная техника: учебное пособие / В. П. Захаров, Е. В. Шахматов. – Самара: Издательство Самарского государственного аэрокосмического университета, 2006. – 278 с.
4. Маслов В.П. Інформаційні системи і технології в економіці: Навчальний посібник: Навчальне видання.- К.: Слово, 2003.- 264 с.
5. Остапчук М. В., Сердюк Л. В., Овсянникова Л. К. 0-76 Система технологій. Підручник. - К.: Центр учбової літератури, 2007,-368с.
6. Тютюнников Ю.Б. Системи технологій.-Харків: ВД«Інжек» 2004.-368с
7. Тютюнник М.Г. Технологічні карти у рослинництві : Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів : [текст] / М.Г.Тютюнник. – Полтава, 2010.
8. Шкурупій В. Г. Системи технологій. Навчальний посібник. Ч. 1 / В. Г. Шкурупій, Ф. В. Новіков, Ю. В. Шкурупій. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2008. – 288 с.
9. Шкурупій В. Г. Системи технологій. Навчальний посібник. Ч. 2 / В. Г. Шкурупій, Ф. В. Новіков, Ю. В. Шкурупій. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2008. – 480 с.

Посилання на електронні ресурси

1. Товарознавство [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pidruchniki.com/tovaroznavstvo/>
2. Системи технологій промисловості [Текст] : навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / [уклад. В. О. Мартиненко] ; Державний вищий навчальний заклад “Українська академія банківської справи Національного банку України”. – Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2011. – 173 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://lib.uabs.edu.ua/library/Books_academy/1049_2011.pdf
3. Клименко Л.П., Соловйов С.М., Норд Г.Л. Системи технологій: Навчальний посібник. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2007. – 600 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lib.chdu.edu.ua/index.php?m=2&b=247>
4. https://stud.com.ua/36290/tovaroznavstvo/mashinobudivne_izdelie_obyekt_virobnitstva#81